

Allerheiligen aan de Universiteit Antwerpen

Prof. Magda Michielsens
27 oktober 2011

Vorige week ontving ik een mailtje van de pastorale dienst van de Universiteit Antwerpen (UA). Ik heb tot 4 jaar geleden aan de UA gewerkt en ontvang als gepensioneerde nog steeds de berichten die tot de hele UA-gemeenschap gericht zijn. Dat is fijn. Ik volg graag wat er daar gebeurt.

Het mailtje meldde dat de pastorale dienst iedereen uitnodigt voor de jaarlijkse *In Memoriam* Viering voor overleden studenten, personeelsleden en hun familieleden en vrienden. Het mailtje is gericht aan het UA-Personeel en is ondertekend door Johan, Heidi, Gert.

Er staat ook een tekst onder:

*Gij die weet wat in mensen omgaat
Gij zijt groter dan ons hart
op elk van ons houdt Gij uw oog gericht
en niemand of hij heeft een naam bij u
en niemand valt of hij valt in Uw handen
en niemand leeft of hij leeft naar u toe*

Bij de zending is een e-affiche ingesloten die, door huiskleuren en logo, duidelijk wil maken dat hier de universiteit spreekt. Er staat geen andere boodschap op dan een biddende engel en de woorden *In Memoriam*. Maar de boodschap als geheel is wel duidelijk : deze universiteit verkondigt “**God ziet u**”.

Schokkend

Als vrijzinnige aan de Universiteit Antwerpen ben ik al vaak geschokt sinds de UIA en het UFSIA versmolten in de UA, maar dit mailtje tarte alweer mijn verstand en mijn verdraagzaamheid.

Dat er een pastorale dienst bestaat, daar moeten we waarschijnlijk mee leven. Er bestaat immers ook een vrijzinnige dienst. Of misschien is de ene dienst al even absurd aan een universiteit als de andere. Ik zoek tevergeefs de website van UA af om te begrijpen onder welk kopje deze diensten aangeboden worden. Wat is de legitimatie voor het feit dat die diensten bestaan aan een universiteit?

Ik heb 8 jaar aan de Universiteit van Gent gewerkt (Rijkuniversiteit Universiteit Gent was dat toen). Nooit heb ik daar te maken gehad met enige pastorale of vrijzinnige dienst. We waren er toen fier op dat aan een **Rijks**universiteit neutraliteit gegarandeerd was. Ik heb ook 20 jaar aan de Katholieke Universiteit Nijmegen gewerkt. Nooit heb ik berichten gekregen van een pastorale dienst. Er waren vast allerlei katholieke activiteiten aan de KUN, maar niemand viel mij er lastig mee. Jarenlang werkte ik bij de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA) en had ik nergens last van. Vanaf de fusie vloog de

gelovigheid mij naar de keel. De miserie begon al een 10-tal jaren geleden en blijkbaar blijft ze duren.

Pluralistisch

Wat er zal gebeuren tijdens dat *In Memoriam* vind ik nergens. Ik weet dat katholieken op 1 november hun doden eren. Zou het om een mis gaan? Waarom afficheert (letterlijk en figuurlijk) die pastorale dienst zich eigenlijk niet als katholiek? Waarom vieren ze niet enkel **hun** doden en geven ze dat niet duidelijk aan? Als er in de loop van het voorbije academiejaar een vrijzinnige student of een vrijzinnige professor gestorven is, wordt die ook tijdens dit *In Memoriam* **gevierd**? Ik vraag mij af of er ergens indicaties zijn dat je zoiets kan verwachten als je als vrijzinnige aan de Universiteit Antwerpen studeert of werkt. Uit het verleden herinner ik mij dat er in Antwerpen een pluralistische universiteit was. Op de huidige website van de UA vind ik van dat pluralisme niet onmiddellijk iets terug. **De doden onteren door ze te laten herdenken in een pastoraal verband dat zij zelf nooit zouden gewenst hebben is ongehoord.** Katholieken mogen gerust hun doden eren, ik vind het een mooie traditie. Ze moeten zich wel als katholieken kenbaar maken, dan kan ik als vrijzinnige hun tradities respecteren. Als ze iedereen proberen te versmachten onder zomaar een allesoverkoepelend [levensbeschouwelijk dak](#) negeren ze het pluralistisch karakter dat ik van de UA verwacht. Pluralisme veronderstelt groeperingen die rustig naast elkaar bestaan, niet dat de dominante groepering *open en vrij* doet alsof iedereen bij hen hoort.

Steeds gekwetster, omdat zij negeren dat ik met hun cultuurtje niets te maken wil hebben, lees ik verder op de website van de pastorale dienst. De Johan, Heidi, Gert, die de mail ondertekenden, blijken de pastores te zijn, die op de site ook pastors en pastorale medewerkers genoemd worden. Wat dat zijn weet ik niet (en zeker niet wat het verschil is tussen de drie benamingen). Uitleg wordt er bij hun functie niet gegeven. In niets zegt de website dat het om een katholieke dienst gaat. Misschien heeft men geen woorden voor de warrige wollige zingeving die **ooit-katholieken** wensen uit te stralen. Ze zijn toch zo "inclusief". Je mag als bezoeker ook gewoon "met levensbeschouwing bezig zijn". Iedereen is welkom en de pastores richten zich tot de hele universiteit (dat word ik inderdaad gewaar). Als er aan die pastorale dienst niets katholieks meer aan zou zijn, waarom bestaat er dan ook een [vrijzinnige dienst](#)? Ik begin te beseffen dat ik eigenlijk helemaal geen 'pastorale dienst' wil aan 'mijn' universiteit (die ik trouwens sinds de fusie niet meer als zodanig ervaar, en met reden, zoals maar weer eens blijkt).

Bedreigingen

Ik heb nog een extra bezwaar tegen de mail van die pastores: het gedicht of gebed (ik ben niet bekend met zulke teksten, en er staat geen bron bij vermeld) is bedreigend. **Je bent dan misschien wel niet gelovig of anders gelovig, Hij zal je wel vinden. Niemand ontsnapt aan zijn handen,** is de boodschap. Ik wil dat Zij mij niet aanspreken via een groepsmail en Hem niet aanroepen om mij te bespieden. Ik wil zeker niet dat ze me voorhouden dat ik aan hun Big Brother niet kan ontsnappen. Hij is uiteraard het probleem niet, wel zij die iedereen met hun fictieve BB willen blijven vervolgen.

Ik wil dat er over de doden van de universitaire gemeenschap gezegd wordt dat ze voor

de wetenschap en voor hun geliefden hebben geleefd, en niet dat ze “naar Hem toe” leefden. Ik wil ook niet dat, als ik overleden zal zijn, Zij mij in een Viering herdenken. Ik wil dat katholieken **katholieke tradities respecteren**, daar overtuigd en trots voor uitkomen, en hun ogen en hun handen van mij af houden.